

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de Compania Internațională de Asigurări „TRASELIT” Societate pe Acțiuni și Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corețchi Mircea împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „TRASELIT” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Carlovschi Leonid cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au restituit cererile de apel, din motivul nelichidării neajunsurilor constatate,

c o n s t a t ă :

La 02 martie 2017, Corețchi Mircea a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „TRASELIT” SA, intervenient accesoriu Carlovschi Leonid prin care a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 40 422 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnico - științific din 11 noiembrie 2014, în mărime de 1004 lei.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, s-a hotărât încasarea din contul CIA „TRASELIT” SA în beneficiul lui Corețchi Mircea suma de 22116, 21 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 15 decembrie 2017, Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu a declarat apel nemotivat, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea în partea casată a unei hotărâri noi, prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

Ulterior, la 02 ianuarie 2018, CIA „TRASELIT” SA a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea depusă de Corețchi Mircea să fie respinsă integral.

Prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat în termen de 20 de zile din momentul comunicării încheierii.

La fel, nu s-a dat curs apelului declarat de CIA „TRASELIT” SA, s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 497, 60 de lei și extrasul actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă pe numele apelantei, în termen de 20 de zile din momentul comunicării încheierii.

Concomitent, s-a explicat apelanților, că în cazul în care nu vor fi lichidate neajunsurile constatate în termenul acordat, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și, împreună cu actele anexate, vor fi restituite.

Prin încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au restituit apelurile declarate de Corețchi Mircea și CIA „TRASELIT” SA din motivul neînlăturării integrale, în termenul acordat a neajunsurilor constatate.

La 11 septembrie 2018, CIA „TRASELIT” SA a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare, la faza primirii cererii de apel.

În susținerea recursului declarat, a notat că prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a înțeles că trebuie să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat, nu și extrasul actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă, deoarece extrasul actualizat din Registrul persoanelor juridice este anexat la materialele cauzei.

În opinia recurentei, instanța de apel neîntemeiat a dispus prezentarea extrasului actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă pe numele apelantei, or norma art. 368 prevede exhaustiv și imperativ că cererii de apel nu i se dă curs dacă nu corespunde art. 364 și 365 și dacă cererea de apel este depusă fără plata taxei de stat, alte obligații legiuitorul nu impune.

La 21 septembrie 2018, Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În susținerea recursului, recurentul a menționat că despre încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor, nu a cunoscut.

Iar, restituirea cererii de apel îi încalcă grav dreptul la apărare, deoarece nu a fost informat despre necesitatea înlăturării neajunsurilor.

Prin referința depusă la 14 noiembrie 2018, CIA „TRASELIT” SA a solicitat respingerea recursului declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu, ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 septembrie 2018 și expediată prin poșta electronică la 14 septembrie 2018, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în cererile de recurs și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu este neîntemeiat și urmează a fi respins, iar recursul declarat de CIA „TRASELIT” SA este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea restituirii apelului declarat de CIA „TRASELIT” SA, din motivele ce succed.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Verificând legalitatea încheierii din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs și a materialelor cauzei, Colegiul conchide că instanța de apel întemeiat a restituit apelul declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu, însă pripit a ajuns la concluzia de a restitui apelul declarat de CIA „TRASELIT” SA.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a învedera că în sensul alin. (1), art. 369 din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1);

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

c) apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță;

d) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare;

e) apelantul solicită restituirea apelului până la începerea dezbaterii cauzei în fond în instanța de apel;

f) în virtutea legii, hotărârea nu poate fi atacată în apel.

În conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod procedură civilă (în vigoare până la 01 iunie 2018), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 Cod procedură civilă și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că la 15 decembrie 2017, Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. Ulterior, la 02 ianuarie 2018, CIA „TRASELIT” SA a contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanțe.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 26 aprilie 2018, nu a dat curs apelurilor declarate de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu și CIA „TRASELIT” SA, acordându-le termen de 20 de zile din momentul comunicării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor constatate.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 septembrie 2018 a restituit apelul declarat de Corețchi Mircea și apelul declarat de CIA „TRASELIT” SA din motivul neînlăturării integrale, în termenul acordat a neajunsurilor constatate.

În condițiile speței, Colegiul reține că instanța de apel just a stabilit că, apelantul Corețchi Mircea a depus apel nemotivat în data de 15 decembrie 2017, iar de încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a luat cunoștință în data de 10 iulie 2018 (expediată prin poșta electronică), termenul de depunere expirase la 30 iulie 2018, ora 24:00, însă până la 06 septembrie 2018, apel motivat nu a fost prezentat.

Astfel, Colegiul reține că Corețchi Mircea înaintând apel nemotivat în data de 15 decembrie 2017 și recepționând încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău la 10 iulie 2018, a avut la dispoziție 20 de zile până la 30 iulie 2018, ora 24:00, timp suficient pentru înlăturarea neajunsului constatat, însă neglijând drepturile procesuale, nu a prezentat apelul motivat, cu toate că a cunoscut despre consecințele neîndeplinirii încheierii judecătorești.

În speță, instanța de recurs menționează că de către Corețchi Mircea nu au fost luate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile lui de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții la proces să-și exercite în volum deplin drepturile procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 din Codul de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Referitor la recursul declarat de CIA „TRASELIT” SA, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și pasibil de fi admis din motivele ce succed.

Materialele cauzei atestă că instanța de apel prin încheierea din 06 septembrie 2018 a restituit apelul declarat de CIA „TRASELIT” SA din motivul neînlăturării indicațiilor stabilite prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Drept temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel a invocat că apelanta nu a prezentat extrasul actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă pe numele său.

Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin.(1) Cod procedură civilă (în vigoare până la 01 iunie 2018), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, instanța de recurs reține argumentul recurentei precum că a înlăturat neajunsurile constatate prezentând apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în original, în termenul fixat de instanță (f.d. 95, 96-99).

În acest context este de menționat că neajunsurile actului procedural, în speță, apelul motivat și dovada achitării taxei de stat, au fost înlăturate în interiorul termenului acordat.

Prin urmare, Colegiul consideră că neprezentarea extrasului actualizat din Registrul persoanelor juridice, eliberat de autoritatea competentă pe numele CIA „TRASELIT” SA, nu constituie temei de restituire a apelului.

Sub acest aspect, Colegiul notează că la materialele cauzei se regăsește extrasul din Registrul persoanelor juridice, eliberat de ÎS „Camera Înregistrării de Stat” pe numele CIA „TRASELIT” SA, nr. 13703 din 29 iunie 2016 și autentificat de reprezentantul apelantei, avocatul Doroftei Roman în data de 25 mai 2017 (f.d.29). În aceste condiții, instanța de apel dispune de posibilitatea solicitării extrasului actualizat din Registrul persoanelor juridice pe numele apelantei la examinarea în fond a apelului fără a-i îngădi accesul liber la justiție stipulat de art. 20 din Constituția al Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu sunt neîntemeiate iar argumentele invocate de către CIA „TRASELIT” SA sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu, a admite recursul declarat de CIA „TRASELIT” SA și de a casa încheierea instanței de apel din 06 septembrie 2018 în partea restituirii apelului declarat de CIA „TRASELIT” SA, cu restituirea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu.

Se admite recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „TRASELIT” Societate pe Acțiuni.

Se casează încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea restituirii apelului declarat de Compania Internațională de Asigurări „TRASELIT” Societate pe Acțiuni, cu restituirea cauzei în această parte în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel.

În rest încheierea din 06 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea restituirii apelului declarat de Corețchi Mircea reprezentat de avocatul Rusanovschi Radu, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Dumitru Mardari

Nina Vascan